

**Evaluering af revisoreksamen 2015
samt øvrige eksamener afholdt af Revisorkommissionen**

1. Eksamen 2015

Revisorkommissionen forestår flere forskellige former for eksamen:

- Eksamen for statsautoriserede revisorer (revisoreksamen), jf. revisorlovens § 3, stk. 1, nr. 4, og § 3a, stk. 1.
- Særlig prøve for personer, som har været uden godkendelse i en årrække, jf. revisorlovens § 9, stk. 3.
- Egnethedsprøve for personer, som i udlandet er godkendt til at udføre lovpligtig revision, jf. revisorlovens § 10, stk. 2.
- Eksamen for registrerede revisorer (kvalifikationseksamen), jf. lov nr. 617 af 12. juni 2013 § 4, stk. 3.

Revisoreksamen har siden 2014 været afholdt efter den nye ordning.¹ Den skriftlige eksamen er opdelt i tre moduler A, B og C fordelt over tre dage. Prøvernes tidsmæssige varighed er henholdsvis 2, 6 og 4 timer. Der gives en karakter (bestået/ikke bestået) for hvert modul. Eksamen afholdes én gang om året. Den mundtlige eksamen, der omfatter hele revisors virkefelt, afholdes to gange om året.

For registrerede revisorer er der en særlig overgangsordning, der giver adgang til at opnå godkendelse som statsautoriseret revisor efter bestået modul B og C samt mundtlig revisoreksamen. En helt ny gruppe af eksaminander har på denne baggrund i 2014 og 2015 deltaget i revisoreksamen.

2015	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Mundtlig Rev.eksamen						1.-4.					4.-16.	
Modul A								4.				
Modul B								18.				
Modul C									1.			
Særlig prøve	20.											
Egnethedsprøve						1.					6.	
Kval.eks. Skriftlig								28.				
Kval.eks. Mundtlig											2-3.	

Tabel 1. Tidspunkter for afholdt revisoreksamen (mundtlig og skriftlig) 2015

¹ Lov nr. 617 af 12. juni 2013 om ændring af revisorloven og lov om finansiel virksomhed (Revisorers uddannelse og certificering af revisorer i finansielle virksomheder m.v.)

2. Beståelsesprocenterne ved revisoreksamen

Historisk har beståelsesprocenten ved revisoreksamen varieret en del (se tabel 2). Resultaterne ved den skriftlige eksamen har siden år 2000 haft et spænd på mere end 25 procentpoints, fra 37,1 % (år 2004) til 62,3 % (år 2012). De mundtlige beståelsesprocenter har haft en mere jævn fordeling, fra 61,5 % (år 2004) til 76,9 % (år 2011). Målsætningen ved indførelsen af den nye eksamensordning i 2014 var at fastholde den beståelsesprocent, der var opnået de senere år. Samtidig skulle den nye eksamensordning fagligt være på samme niveau som den tidligere eksamensform.

ÅR	SKRIFTLIG EKSAMEN				MUNDTLIG EKSAMEN			
	Tilmeldt	Bestået	Ikke best.	% bestået	Tilmeldt	Bestået	Ikke best.	% bestået
2001	176	73	103	41,5	109	71	38	65,1
2002	158	73	85	46,2	107	69	38	64,5
2003	177	74	103	41,8	112	83	29	74,1
2004	202	75	127	37,1	104	64	40	61,5
2005	163	75	88	46,0	113	70	43	61,9
2006	179	87	92	48,6	125	89	36	71,2
2007	152	71	82	46,0	103	75	27	73,5
2008	151	82	69	54,3	112	76	36	67,9
2009	174	91	83	52,3	126	84	42	66,6
2010	149	86	60	57,7	122	90	32	73,8
2011	135	75	60	55,6	104	80	24	76,9
2012	122	76	46	62,3	98	74	25	74,8
2013	116	69	47	59,4	92	64	28	69,6

Tabel 2. Historisk: Beståelsesprocenter ved revisoreksamen 2001 - 2013

I 2015 er beståelsesprocenten for modulerne A, B og C henholdsvis ca. 59 %, 53 % og 54 % (se tabel 3), hvilket er tilnærmelsesvist på niveau med de seneste år. Renses procenterne for de eksaminander, der har deltaget på baggrund af overgangsordningen for registrerede revisorer - hvilket er mest relevant sammenlignet med tidligere år - er beståelsesprocenterne for de tre moduler A, B og C henholdsvis ca. 59 %, 57 % og 60 %. Disse beståelsesprocenter svarer til niveauet de umiddelbart forudgående år. Det bemærkes, at beståelsesprocenten for modul A er den samme, da de registrerede revisorer er fritaget for modul A.

ÅR 2014	TILMELDT MODUL A	TILMELDT MODUL B	HERAF REG.REV.	TILMELT MODUL C	HERAF REG.REV.	TILMELDT ALLE 3 MODULER	REG.REV. TILMELDT B+C
TILMELDT	174	201	35	130	33	95	31
BESTÅET	92	96	10	68	10	25	5
I %	52,9 %	47,8 %	28,6 %	52,3 %	30,3 %	27,8 %	16 %
ÅR 2015							
TILMELDT	132	148	30	117	28	19	20
BESTÅET	78	78	11	63	10	7	4
I %	59,1 %	52,7 %	36,6 %	53,9 %	35,7 %	36,9 %	20 %

Tabel 3. Skriftlige eksamen. Beståelsesprocenter 2014 og 2015, modulopdelt, fordelt på alle eksaminander og eksaminander, der har benyttet overgangsordningen for registrerede revisorer.

Opbrydningen af revisoreksamen i flere mindre moduler skete især ud fra ønsket om at give eksaminanderne bedre mulighed for at bestå. Muligheden for at fokusere på et afgrænset emne og perioderne mellem modulerne, der kan bruges til en koncentreret forberedelse, bidrager således til et samlet set kortere forløb. Samtidig medfører modulopbygningen dog, at kandidatens præstationer bedømmes emnevis i modsætning til tidligere, hvor der blev foretaget en samlet bedømmelse. Derfor giver modulopbygningen også en større risiko for at fejle. I lyset af disse overvejelser om fordele og ulemper ved modulopbygningen finder Revisorkommissionen, at eksamensresultaterne for de enkelte moduler i 2015 lever fuldt ud op til forventningerne. Samtidig bemærker kommissionen, at selvom beståelsesprocenten for de kandidater, der har deltaget i alle tre moduler, er markant forbedret i forhold til 2014, er det væsentligt også fremover at være opmærksom på betydningen af en separat bedømmelse af hvert modul, når beståelsesprocenterne sammenlignes med resultaterne fra før 2014.

Som i 2014 er beståelsesprocenten i 2015 for de registrerede revisorer, der har benyttet overgangsordningen til at tilmelde sig modul B og C, lav - omend med en svag stigning i forhold til sidste år.

	Kun A	Kun B	Kun C	A og B	A og C	B og C (reg.rev.)	A, B og C
2014	8	5	5	67	2	32	96
2015	20	18	35	72	20	39	20

Tabel 4. Antal tilmeldte til henholdsvis 1, 2 og 3 moduler.

Ved evalueringen af revisoreksamen 2014 var det markant, at beståelsesprocenten for de kandidater, der gik op til alle tre moduler eller de to store moduler (B og C), var utilfredsstillende. Revisorkommissionen anbefalede derfor kandidaterne i højere grad at benytte sig af muligheden for at opdele eksamen, således at der kan fokuseres på afgrænsede problemstillinger i forberedelsesfasen.

Opgørelsen af antallet af tilmeldte til de forskellige moduler (tabel 4) viser, at kandidaterne i vidt omfang har fulgt denne anbefaling. Samtidig tyder de stigende beståelsesprocenter på, at en opdeling af eksamen har haft den ønskede effekt.

Beståelsesprocenten ved årets mundtlige revisoreksamener (se tabel 5) er – ligesom i 2014 – ca. 75%. Dette resultat er fuldt ud tilfredsstillende og svarer til resultaterne de seneste år inden overgangen til ny eksamensform. Resultatet for de registrerede revisorer, der deltager i den mundtlige eksamen efter bestået modul B og C, ligger fortsat noget under resultatet for de øvrige kandidater. Godt 45 % af de registrerede revisorer, der har deltaget i mundtlig revisoreksamen i 2015, har bestået. For de registrerede revisorers vedkommende er resultatet dermed noget lavere end sædvanligt ved den mundtlige eksamen (se tabel 2).

MUNDTLIG REVISOREKSAMEN						
2014	TILMELDT I ALT	BESTÅET	I %	HERAF RR	BESTÅET	I %
JUNI	18	13	72,2 %	0	0	0
NOV.	38	29	76,3 %	5	3	60,0%
2015						
JUNI	9	7	77,8 %	3	2	66,7 %
NOV.	68	51	75,0 %	8	3	37,5%

Tabel 5. Beståelsesprocenter mundtlig revisoreksamen 2014

Af de eksamener, Revisorkommissionen afholder, er revisoreksamen den absolut største med 130 – 200 eksaminander tilmeldt den skriftlige eksamen hvert år. Deltagerantallet er forblevet i samme størrelsesorden under den nye revisoruddannelse.

Under den tidligere eksamensordning var omkring 100 eksaminander årligt tilmeldt den mundtlige eksamen (se tabel 2). Med den nye revisoruddannelse er deltagerantallet ved de mundtlige eksamener faldet en del, på trods af at der som noget nyt afholdes to mundtlige eksamener årligt. I 2014 var 56 eksaminander tilmeldt de mundtlige eksamener. I 2015 er deltagerantallet steget til 77, som dog stadig er noget under niveauet fra den gamle uddannelse. Da ændringen af eksamensordningen fortsat er under indfasning, kan det lavere antal tilmeldte formentlig hovedsageligt tilskrives overgangen fra én skriftlig prøve til tre skriftlige moduler.

3. Beståelsesprocenter øvrige eksamener

Revisorkommissionen afholder to mundtlige prøver, der har et meget lille deltagerantal (se tabel 6): Den særlige prøve for personer, som har været uden godkendelse i en årrække, jf. revisorlovens § 9, stk. 3, og egnethedsprøve for udenlandske revisorer jf. revisorlovens § 10, stk. 2. Den særlige prøve søges så vidt muligt placeret i forbindelse med de mundtlige eksamener, men har i 2015 dog været afholdt i januar uden for de sædvanlige eksamener. Egnethedsprøven afholdes efter behov i forbindelse med de mundtlige eksamener.

Eksamen 2015	Tilmeldt
Særlig prøve	1
Egnethedsprøve	2

Tabel 6. Antal tilmeldte ved særlig prøve og egnethedsprøve 2015

Med så lille en population giver det ikke mening at sammenligne beståelsesprocenten år for år – men alene at konstatere, at antallet af tilmeldte må forventes også fremover at være lavt.

3.1. Kvalifikationseksamen

For så vidt angår kvalifikationseksamen er der tale om en prøveform, der som led i den nye revisoruddannelse vil ophøre inden for en årrække. Den skriftlige kvalifikationseksamen afholdes sidste gang i 2017, mens den sidste mundtlige kvalifikationseksamen afholdes i 2019. Som led i afviklingen af kvalifikationseksamen er kravene for indstilling til eksamen skærpede, og der ventes derfor et faldende deltagerantal år for år. Antallet af tilmeldte samt beståelsesprocenter de seneste

to år, hvor kvalifikationseksamen har været under afvikling, fremgår af tabel 7. Med det forbehold, der må tages på baggrund af den lille population, finder Revisorkommissionen, at beståelsesprocenter på henholdsvis 73 % (skriftlig) og 67 % (mundtlig) er tilfredsstillende.

Eksamen 2014	Tilmeldt	Bestået	Ikke best.	% bestået
Kvalifikationseksamen skriftlig	35	23	12	66 %
Kvalifikationseksamen mundtlig	29	24	5	83 %
Eksamen 2015				
Kvalifikationseksamen skriftlig	11	8	3	73 %
Kvalifikationseksamen mundtlig	12	8	4	67 %

Tabel 7. Beståelsesprocenter kvalifikationseksamen 2014 og 2015

Beståelsesprocenterne har historisk svinget en del ved kvalifikationseksamen, men har de senere år (bortset fra 2013) været på omkring 50 % ved den skriftlige kvalifikationseksamen og på godt 75 % ved den mundtlige kvalifikationseksamen (dog med 2010 med en ekstraordinært høj beståelsesprocent på 91,3 %). Antal tilmeldte og beståelsesprocenter i perioden 2001 – 2013 fremgår af tabel 8. Beståelsesprocenten ved den skriftlige kvalifikationseksamen ligger i både 2014 og 2015 noget over de tidligere år. Denne stigning kan skyldes, at udsigten til at kvalifikationseksamen ophører inden for få år, tilskynder eksaminanderne til at få eksamensforløbet vel overstået.

KVALIFIKATIONSEKSAMEN								
ÅR	SKRIFTLIG EKSAMEN				MUNDTLIG EKSAMEN			
	Tilmeldt	Bestået	Ikke bestået	% bestået	Tilmeldt	Bestået	Ikke bestået	% bestået
2001	37	15	22	40,5	16	14	2	87,5
2002	34	12	22	35,3	13	10	3	76,9
2003	39	20	19	51,3	23	14	9	60,9
2004	29	15	14	51,7	21	14	7	66,7
2005	27	10	17	37,0	19	15	4	78,9
2006	30	12	18	40,0	18	10	8	55,6
2007	35	14	21	40,0	19	16	3	84,2
2008	45	15	30	33,3	19	16	3	84,2
2009	45	27	18	60,0	24	18	6	75,0
2010	41	21	20	51,1	23	21	2	91,3
2011	73	40	33	54,8	43	33	10	76,7
2012	71	36	35	50,7	46	38	8	82,6
2013	38	14	24	36,8	24	18	6	75,0

Tabel 8. Historiske beståelsesprocenter, kvalifikationseksamen.

4. Eksamensopgavernes udarbejdelse

Revisorkommissionen har fulgt den procedure for udarbejdelse af opgaverne, der blev fastlagt i 2014, til brug for de skriftlige eksamener 2015. Kommissionen har derfor tidligt i forløbet drøftet synopsis og retning for opgaverne til henholdsvis revisoreksamen og kvalifikationseksamen. Senere i forløbet har kommissionen foretaget en detaljeret gennemgang og drøftelse af udkast til de forskellige opgaver. Såvel de revisorer, der har forestået udarbejdelsen af opgaverne, som den øvrige kommission finder, at denne procedure har været velfungerende.

Opgaverne til de forskellige moduler ved revisoreksamen og til kvalifikationseksamen var alle udformet med sigte på et middel niveau af sværhedsgrad.

Under afviklingen af den skriftlige kvalifikationseksamen blev der konstateret en sammentællingsfejl i et af bilagene til en opgave. Fejlen havde ikke betydning for besvarelsen, men af hensyn til den usikkerhed, eksaminanderne kunne opleve som følge af fejlen, blev det besluttet at udvide besvarelestiden med en halv time. Fejlen har ikke i øvrigt haft betydning for bedømmelsen af besvarelsene.

5. Eksaminandernes besvarelse ved skriftlig eksamen

5.1 Besvarelser ved revisoreksamen

Det er Revisorkommissionens vurdering, at det faglige niveau i besvarelsene er som sidste år – dvs. noget lavere end de tidligere år. Til gengæld har eksaminanderne tilsyneladende fulgt kommissionens råd fra sidste år og mindsket brugen af paradigmer. Samtidig kan kommissionen konstatere end bedre konkretisering og adressering af besvarelsene.

For så vidt angår eksaminandernes professionelle modenhed sporer kommissionen fortsat en stor umodenhed. En eksaminand, der i kommissionens optik er umoden, mangler erfaring med udførelsen af en eller flere almindeligt forekommende revisionsopgaver.

5.2. Besvarelser ved kvalifikationseksamen

Som led i den nye revisoruddannelse, der trådte i kraft i 2014, er kvalifikationseksamen under afvikling. Den sidste skriftlige kvalifikationseksamen afholdes senest i 2017, og den sidste mundtlige kvalifikationseksamen afholdes senest i 2019.

Kravene for at kunne tilmelde sig til kvalifikationseksamen er skærpede i de sidste år. Det er Revisorkommissionens opfattelse, at kvalifikationseksamen tidligere i vidt omfang er blevet benyttet som forberedelse til revisoreksamen. Denne mulighed er ikke åben de sidste år.

Det er Revisorkommissionens forventning, at kun meget få eksaminander vil kunne opfylde kravene for at tilmelde sig til kvalifikationseksamen de sidste år. Første gangs eksaminander kan fortsat indstille sig til skriftlig kvalifikationseksamen i 2016 og 2017, men kun 3 eksaminander har mulighed for at tilmelde sig for anden eller tredje gang i 2016.

6. Klager over eksamen

Ifølge eksamensbekendtgørelsens § 11, stk. 6, skal behandlingen af en klage så vidt muligt være afsluttet og resultatet meddelt klageren gennem Revisorkommissionens formand senest en måned efter, at kommissionen har modtaget klagen.

Behandlingen af en klage foregår ved, at Revisorkommissionens sekretariat sender klagen sammen med opgavebesvarelsen og retternes kommentarer til bedømmelsesudvalget (eksaminator og censor), formanden for eksamenskommissionen og Revisorkommissionens formand med henblik på en fornyet gennemgang. Bedømmelsesudvalget har herefter en frist på 3 uger til at udarbejde et udkast til besvarelse, hvor bedømmelsen enten kan fastholdes eller ændres. Herefter forelægges udkastet for Revisorkommissionens formand, der godkender og underskriver afgørelsen.

Revisorkommissionen kan konstatere, at det har været vanskeligt at overholde svarfristen på en måned efter modtagelse af en klage. Kommissionen finder det derfor nødvendigt at stramme op på procedurerne for behandling af klager.

6.1. Klager over revisoreksamen

Antallet af klager over revisoreksamen ligger årligt på et niveau på op til 7 klager for så vidt angår den skriftlige eksamen, svarende til at op til 5 % af eksaminanderne indgiver klage. Klager over mundtlig revisoreksamen er forholdsvis sjældne. Der er endnu ikke givet medhold i nogen klage. Antallet af klager ved de forskellige revisoreksamener de senere år fremgår af tabel 9.

År	Skriftlig Rev.eks. Antal deltagere	Skriftlig rev.eks. Antal klager / heraf medhold	Mundtlig rev.eks. Antal deltagere	Mundtlig rev.eks. Antal klager / heraf medhold
2001	176	4 / -	109	-
2002	158	5 / -	107	-
2003	177	7 / -	112	-
2004	202	3 / -	104	1 / -
2005	163	6 / -	113	1 / -
2006	179	3 / -	125	1 / -
2007	152	2 / -	103	-
2008	151	4 / -	112	-
2009	174	3 / -	126	-
2010	149	3 / -	122	-
2011	135	-	104	1 / -
2012	122	1 / -	98	-
2013	116	1 / -	92	-
2014	A: 174 B: 201 C: 130	A: 0 / - B: 2 / - C: 1 / -	56	1 / -
2015	A: 132 B: 148 C: 117	A: 2 / - B: 3 / - C: 2 / -	77	-

Tabel 9. Antal af klager over revisoreksamen siden år 2000.

6.2. Klager over kvalifikationseksamen

Antallet af klager over kvalifikationseksamen, se tabel 10, ligger stabilt på op til 4 klager over den skriftlige eksamen, de senere år dog ikke mere end en enkelt klage. Målt i forhold til antallet af deltagere er klageniveauet svarende til niveauet ved revisoreksamen på klager fra op til 5 % af eksaminanderne. Enkelte år har klageprocenten dog været noget højere – i 2005 klagede knap 15 % af eksaminanderne. Ved den mundtlige eksamen har der få gange været en enkelt klage. Én klage over skriftlig eksamen er blevet imødekommet i årenes løb.

År	Skriftlig Kval.eks. Antal deltagere	Skriftlig Kval.eks. Antal klager / Heraf medhold	Mundtlig Kval.eks. Antal deltagere	Mundtlig Kval.eks. Antal klager / Heraf medhold
2001	37	2 / -	16	-
2002	34	2 / -	13	-
2003	39	3 / -	23	-
2004	29	2 / -	21	1 / -
2005	27	4 / -	19	-
2006	30	1 / -	18	-
2007	35	1 / -	19	-
2008	45	1 / -	19	-
2009	45	1 / -	24	-
2010	41	1 / -	23	-
2011	73	1 / 1	43	-
2012	71	1 / -	46	-
2013	38	-	24	-
2014	35	1 / -	29	1 / -
2015	11	-	12	1 / -

Tabel 10. Antal af klager over kvalifikationseksamen siden år 2000.

7. Revisionsfirmaerne / eksaminandernes arbejdsgivere

I forbindelse med evalueringen af eksamen i 2014 anbefalede Revisorkommissionen, at revisionsfirmaerne i forbindelse med vurderingen af, om en medarbejder har tilstrækkelig modenhed til at blive indstillet til skriftlig eksamen, i højere grad lægger vægt på, om medarbejderen har opnået tilstrækkelig praktisk erfaring med alle almindeligt forekommende opgaver, der vedrører revision af årsregnskaber, koncernregnskaber eller tilsvarende regnskabsrapporteringer.

Selvom denne anbefaling fortsat er aktuel, vil Revisorkommissionen supplere med en anbefaling vedr. medarbejderens egen rolle i at sikre den fornødne modenhed: Revisionsarbejde foregår i dag ofte som teamwork, hvor de enkelte deltagere har en høj grad af specialisering. Det er kommissionens opfattelse, at kommende eksaminander kan hjælpe sig selv til en bedre forberedelse ved løbende at tage ansvar i det daglige arbejde og så vidt muligt gøre sig sine egne overvejelser, inden der søges sparring. Processen ved at analysere en problemstilling og nå en selvstændig konklusion svarer til den, eksaminanden bliver konfronteret med ved eksamen. Jo mere rutineret eksaminanden er i denne proces, jo bedre forløber eksamen.

8. Særlig prøve

Revisorkommissionens afholdt i 2015 for første gang den såkaldte "særlige prøve" for personer, som har været uden godkendelse i en årrække, jf. revisorlovens § 9, stk. 3. Det er kommissionens forventning, at denne type eksamen kun vil blive aktuel få gange årligt.

Kommissionen anbefaler, at når revisor har været væk fra faget i en periode og derefter ønsker at generhverve sin autorisation, er det for at kunne bestå den særlige prøve nødvendigt at følge med i aktuel efteruddannelse i en periode.

Der har ikke været klaget over den særlige prøve.

9. Egnethedsprøve

Revisorkommissionen afholder hvert år et lille antal egnethedsprøver for personer, som i udlandet er godkendt til at udføre lovpligtig revision, jf. revisorlovens § 10, stk. 2. Denne prøve omfatter ikke egentlig revision, da disse kompetencer forudsættes allerede testet i forbindelse med eksaminandens udenlandske godkendelse. Egnethedsprøven er en vurdering af eksaminandens praktiske duellighed inden for de områder, hvor kendskab til dansk lovgivning og praksis samt de for statsautoriserede revisorer gældende etiske regler er nødvendig for udøvelse af lovpligtig revision i Danmark.

Det er Revisorkommissionens opfattelse, at eksaminanderne ved egnethedsprøven generelt er velforberejdede.

Der har ikke været klaget over egnethedsprøven.

10. Revisorkommissionens konklusioner (resumé)

Om eksamensresultaterne

- Beståelsesprocenterne ved skriftlig revisoreksamen er stigende. Renses tallene for de eksaminander, der har deltaget på baggrund af overgangsordningen for registrerede revisorer, svarer resultaterne til niveauet før 2014, hvor den nye revisoruddannelse blev indført. I lyset af at der er både fordele og ulemper ved modulopbygningen, finder revisorkommissionen, at eksamensresultaterne for skriftlig revisoreksamen 2015 lever fuldt ud op til forventningerne.
- Beståelsesprocenten for de registrerede revisorer, der har benyttet overgangsordningen til at tilmelde sig modul B og C, er lav – dog stigende i forhold til sidste år.
- I erkendelse af at beståelsesprocenten for de kandidater, der gik op til alle tre moduler eller de to store moduler (B og C), var utilfredsstillende, anbefalede Revisorkommissionen i 2014 kandidaterne i højere grad at benytte sig af muligheden for at opdele eksamen. Kandidaterne har i vidt omfang fulgt denne anbefaling, og de stigende eksamensresultater tyder på, at opdelingen har den ønskede effekt.

- Beståelsesprocenten ved de mundtlige revisoreksamener er fuldt ud tilfredsstillende og svarer til resultaterne de seneste år inden overgangen til ny eksamensform.
- Resultatet for de registrerede revisorer, der deltager i mundtlig revisoreksamen, ligger fortsat noget under resultatet for de øvrige kandidater.
- Beståelsesprocenten ved den skriftlige kvalifikationseksamen ligger fortsat noget over de tidligere år. Da skriftlig kvalifikationseksamen afholdes sidste gang 2017, kan stigningen skyldes, at udsigten til et snarligt ophør tilskynder eksaminanderne til at få eksamensforløbet vel overstået.
- Ved den mundtlige kvalifikationseksamen var beståelsesprocenten tilnærmelsesvist som før 2014. Revisorkommissionen finder, at resultaterne fra såvel skriftlig som mundtlig kvalifikationseksamen er tilfredsstillende.

Om opgaverne

- Udarbejdelsen af opgaverne til brug for den skriftlige revisoreksamen og skriftlig kvalifikationseksamen har fulgt den procedure, der blev fastlagt i 2014. Såvel de revisorer, der har forestået udarbejdelsen af opgaverne, som den øvrige kommission finder, at proceduren har været velfungerende.
- Opgaverne var til alle de skriftlige eksamener udarbejdet med sigte på en middel sværhedsgrad.

Om eksaminandernes besvarelse

- Det faglige niveau i de skriftlige besvarelser ved revisoreksamen var – som i 2014 – noget lavere end de tidligere år. Til gengæld har eksaminanderne mindsket brugen af paradigmer og er blevet bedre til at konkretisere og adressere besvarelserne. Eksaminanderne er fortsat præget af en stor professionel umodenhed.
- Det er Revisorkommissionens opfattelse, at kvalifikationseksamen tidligere i vidt omfang er blevet benyttet som forberedelse til revisoreksamen. Denne mulighed er ikke åben de sidste år. Kun meget få eksaminander ventes at kunne tilmelde sig de sidste år.

Om klager

- Revisorkommissionen konstaterer, at det generelt har været vanskeligt at overholde svarfristen på en måned efter modtagelsen af en klage. På denne baggrund er der behov for en opstramning af procedurerne for behandling af klager.
- Revisorkommissionen modtager årligt op til 7 klager, svarende til op til 5 % af eksaminanderne, over skriftlig revisoreksamen. Klager over mundtlig revisoreksamen er forholdsvis sjældne. Der er ikke givet medhold i nogen klager.
- Ved den skriftlige kvalifikationseksamen modtages årligt op til 4 klager, svarende til 5 % af eksaminanderne – de senere år har der dog ikke været mere end en enkelt klage årligt. En enkelt klage over skriftlig kvalifikationseksamen er imødekommet i årenes løb. Ved den mundtlige kvalifikationseksamen har der få gange været en enkelt klage, hvoraf ingen er imødekommet.

Om arbejdsgivers rolle

- Det er fortsat aktuelt at anbefale revisionsfirmaerne i forbindelse med vurderingen af, om en medarbejder har opnået tilstrækkelig professionel modenhed til at blive indstillet til eksamen, i højere grad at lægge vægt på, om medarbejderen har opnået tilstrækkelig praktisk erfaring med alle almindeligt forekommende opgaver, der vedrører revision af årsregnskaber, koncernregnskaber eller tilsvarende regnskabsrapporteringer.
- Samtidig anbefaler Revisorkommissionen, at de kommende eksaminander hjælper sig selv til en bedre forberedelse ved løbende at tage ansvar i det daglige arbejde og gøre sig sine egne overvejelser, inden der søges sparring.

Om den særlige prøve

- Den særlige prøve for personer, der har været uden godkendelse i en årrække, har kun været afholdt en enkelt gang i 2015, og ventes kun at blive aktuel få gange årligt fremover.
- Revisorkommissionen anbefaler, at en revisor, der har været væk fra faget i en periode og ønsker at generhverve sin autorisation, følger med i aktuel efteruddannelse i en periode, forinden den særlige prøve aflægges.

Om egnethedsprøven

- Egnethedsprøve for personer, som i udlandet er godkendt til at udføre lovpligtig revision, afholdes kun få gange årligt. Eksaminanderne er generelt velforberedte.

Revisorkommissionen

2016